

EKPSS Matematik - Ders 2: Basamak Kavramı

Merhaba. İkinci dersimize hoş geldiniz. Geçen ders sayıları tanımladık. Bugün ise sayıların içindeki rakamların oturduğu koltukları, yani "Basamakları" öğreneceğiz. Bu konuyu, cebinizdeki paralar gibi düşünerek çok kolay kavrayabilirsiniz.

(Konu 1: Basamak Nedir?)

Bir sayıyı oluştururken rakamların durduğu yere basamak denir. Sayıları okurken her zaman en sağdan başlıyor ve sola doğru gideriz.

Zihninizde 123 sayısını canlandırın:

En sağdaki "3" rakamı: Birler Basamağıdır. Bunu cebinizdeki 1 liralık madeni paralar gibi düşünün. 3 tane 1 liranız var.

Ortadaki "2" rakamı: Onlar Basamağıdır. Bunu 10 liralık kağıt paralar gibi düşünün. 2 tane 10 liranız var, yani 20 lira.

En soldaki "1" rakamı: Yüzler Basamağıdır. Bunu 100 liralık kağıt para gibi düşünün. 1 tane 100 liranız var.

Hepsini topladığınızda: 100 artı 20 artı 3, yani 123 eder.

(Konu 2: Basamak Değeri)

Bir rakamın değeri, bulunduğu koltuğa göre değişir.

Örneğin "5" rakamını ele alalım:

Eğer 5 rakamı "Birler basamağındaysa": değeri sadece 5'tir.

Ama 5 rakamı "Onlar basamağındaysa": mesela 50 sayısında, değeri 50'dir.

Yüzler basamağındaysa: mesela 500 sayısında, değeri 500'dür.

Yani rakamlar sola doğru gittikçe değerlenir, büyür.

(Konu 3: Çözümleme)

Bazen sorularda "Sayıyı çözümleyin" denir. Bu, sayıyı parçalarına ayırmak demektir.

Örnek: 45 sayısını çözümleyelim:

Bu sayıda 4 tane onluk, 5 tane birlik vardır.

Matematiksel olarak: 4 çarpı 10, artı, 5 çarpı 1 demektir.

Sesli olarak: Kırk artı beş demektir.

(Ders Sonu Özeti)

Basamaklar sağdan sola doğru büyür: Birler, Onlar, Yüzler, Binler... Her basamak, içindeki rakamı kendi değeriyle çarpar. Bir sonraki derste bölme işlemini ve kurallarını öğreneceğiz.